

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 4 ที่ออกฝึกสอนในภาคต้น ปีการศึกษา 2538 จำนวน 89 ชุด ได้รับกลับคืน 89 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง เก็บแบบสอบถามคืนโดยนัดวัน เวลา และสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างสะดวกที่สุด

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาฝึกสอน

ตอนที่ 2 ความรู้และประสบการณ์ทางด้านสื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนก่อนออกฝึกสอน

ตอนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การผลิตและการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในระหว่างฝึกสอน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับสื่อการสอน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาฝึกสอน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาฝึกสอน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	18	20.2
หญิง	71	79.8
อายุ (ปี)		
19	1	1.1
20	8	9.0
21	47	52.8
22	23	25.9
23	8	9.0
24	2	2.2

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า นักศึกษาฝึกสอนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิง 71 คน เพศชาย 18 คน คิดเป็นร้อยละ 79.8 และ 20.2 ตามลำดับ นักศึกษาฝึกสอนโดยส่วนใหญ่อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาอายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.9 อายุมากที่สุด 24 ปีและน้อยที่สุด 19 ปี ร้อยละ 18.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มวิชาที่ฝึกสอน

กลุ่มวิชา	จำนวน	ร้อยละ
คณิตศาสตร์	6	6.7
วิทยาศาสตร์	10	11.2
ทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและ		
สร้างเสริมลักษณะนิสัย	3	3.4
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต การงานพื้นฐานอาชีพ		
และสร้างเสริมลักษณะนิสัย	10	11.2
สร้างเสริมลักษณะนิสัย สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
และประสบการณ์พิเศษ	2	2.2
ทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
สร้างเสริมลักษณะนิสัยและการงานพื้นฐานอาชีพ	48	54.1
ทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
สร้างเสริมลักษณะนิสัยและประสบการณ์พิเศษ	6	6.7
ทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต การงานพื้นฐานอาชีพ		
สร้างเสริมลักษณะนิสัยและประสบการณ์พิเศษ	4	4.5
รวม	89	100.0

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะฝึกสอนใน 4 กลุ่มวิชาได้แก่ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 11.2 และวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 11.2 กลุ่มวิชาที่มีการฝึกสอนน้อยที่สุดคือ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของนักศึกษาฝึกสอน

ความสามารถพิเศษ	จำนวน	ร้อยละ
งานฝีมือและเย็บปักถักร้อย	17	19.1
คอมพิวเตอร์	6	6.7
ดนตรี นาฏศิลป์ ขับร้อง	5	5.6
วาดภาพ	5	5.6
อื่น ๆ เช่น ถ่ายภาพ กีฬา กราฟิก งานเกษตร เครื่องยนต์ งานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ทาสี พิมพ์ดีด การเพ้นท์ผ้า การย้อมผ้า เป็นต้น	56	63.0
รวม	89	100.0

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า นักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถพิเศษด้านงานฝีมือและงานเย็บปักถักร้อยคิดเป็น ร้อยละ 19.1 รองลงมาคือคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 6.7

4.2 ความรู้และประสบการณ์ทางด้านสื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนก่อนออกฝึกสอน

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของแหล่งความรู้ทางด้านสื่อการสอนโดยเรียงลำดับความสำคัญ

แหล่งความรู้	ลำดับที่		
	1	2	3
ร้อยละ			
อาจารย์ในภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา	<u>56.2</u>	33.7	3.4
อาจารย์ประจำวิชาวิธีสอน	41.6	<u>53.9</u>	1.1
เอกสาร ตำราต่าง ๆ	2.2	4.5	<u>22.5</u>

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า แหล่งความรู้ทางด้านสื่อการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนได้รับมากที่สุด โดยเรียงลำดับความสำคัญ ในลำดับที่ 1 ได้รับความรู้จากอาจารย์ในภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.2 ในลำดับที่ 2 ได้รับความรู้จากอาจารย์ประจำวิชาวิธีสอน คิดเป็นร้อยละ 53.9 และในลำดับที่ 3 ได้รับจากการค้นคว้าจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 22.5

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของหลักการเลือกสื่อการสอน โดยเรียงลำดับความสำคัญ

หลักการเลือก	ลำดับที่						
	1	2	3	4	5	6	7
	ร้อยละ						
ตรงกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน	<u>55.1</u>	29.2	10.1	1.1	1.1	1.1	-
เหมาะกับสภาพห้องเรียน	3.4	3.4	5.6	15.7	<u>38.2</u>	3.4	18.0
เหมาะกับวัยผู้เรียน	5.6	16.9	<u>38.2</u>	23.6	6.7	4.5	1.1
สอดคล้องกับเนื้อหา	29.2	<u>46.1</u>	12.4	9.0	1.1	1.1	-
ดึงดูดความสนใจ	5.6	3.4	27.0	31.5	25.8	3.4	-
ราคาถูก	4.5	5.6	10.1	<u>34.8</u>	32.6	-	-
หาง่าย	1.1	1.1	1.1	9.0	9.0	<u>36.8</u>	31.5

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่มีหลักการเลือกสื่อการสอนโดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ในลำดับที่ 1 ตรงกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.1 ในลำดับที่ 2 สอดคล้องกับเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 46.1 ในลำดับที่ 3 เหมาะกับวัยผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 38.2

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของขั้นตอนการผลิตสื่อการสอน โดยเรียงลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนการผลิต	ลำดับที่						
	1	2	3	4	5	6	7
ร้อยละ							
ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน	21.3	<u>38.2</u>	23.6	4.5	1.1	1.1	-
กำหนดวัตถุประสงค์	24.7	29.2	<u>41.6</u>	1.1	-	-	-
จัดหาวัสดุอุปกรณ์	-	6.7	14.6	<u>77.5</u>	1.1	-	-
ดำเนินการผลิต	1.1	1.1	5.6	6.7	<u>80.9</u>	2.2	-
ศึกษาเนื้อหา	<u>52.8</u>	24.7	12.4	4.5	2.2	-	-
ประเมินผล	-	-	1.1	1.1	3.4	<u>69.7</u>	14.6
ปรับปรุง	-	-	1.1	-	1.1	14.6	<u>71.9</u>

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่า นักศึกษาฝึกสอนส่วนมากมีขั้นตอนการผลิตสื่อการสอน โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ในลำดับที่ 1 ศึกษาเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 52.8 ในลำดับที่ 2 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 38.2 ในลำดับที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 41.6 ในลำดับที่ 4 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 77.5 ในลำดับที่ 5 ดำเนินการผลิต คิดเป็นร้อยละ 80.9 ในลำดับที่ 6 ประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 69.7 และในลำดับที่ 7 ปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 71.9

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของปัญหาในการผลิตสื่อการสอนโดยเรียงลำดับความสำคัญ

ปัญหาการผลิต	ลำดับที่						
	1	2	3	4	5	6	7
	ร้อยละ						
ขาดทักษะในการผลิต	<u>46.1</u>	10.1	7.9	9.0	5.6	6.7	2.2
ขาดผู้ให้คำแนะนำ	7.9	13.5	<u>21.3</u>	15.7	14.6	4.5	-
ขาดวัสดุอุปกรณ์	9.0	20.2	15.7	<u>15.7</u>	10.1	5.6	-
ขาดงบประมาณ	23.6	<u>24.7</u>	15.7	7.9	9.0	4.5	-
ไม่มีเวลาผลิต	2.2	15.7	12.4	9.0	11.2	<u>19.1</u>	-
ขาดสื่อต้นแบบ	7.9	11.2	11.2	14.6	<u>11.2</u>	18.0	1.1

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าปัญหาในการผลิตสื่อการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนประสบมากที่สุดโดยเรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ ในลำดับที่ 1 ขาดทักษะในการผลิต คิดเป็นร้อยละ 46.1 ในลำดับที่ 2 ขาดงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 24.7 ในลำดับที่ 3 ขาดผู้ให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 21.3

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอน โดยเรียงลำดับความสำคัญ

รายการสื่อการสอน	ลำดับที่								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ร้อยละ									
แผ่นป้ายผ้าสาธิต	20.2	4.5	6.7	3.4	11.2	4.5	<u>10.1</u>	5.6	-
แผ่นป้ายนิเทศ	4.5	28.1	7.9	10.1	10.1	7.9	6.7	6.7	3.4
แผ่นโปสเตอร์	1.1	5.6	11.2	5.6	2.2	6.7	3.4	3.4	2.2
ภาพการ์ตูน	6.7	6.7	<u>21.3</u>	21.3	9.0	3.4	6.7	3.4	5.6
ชุดการสอน	2.2	-	2.2	3.4	9.0	3.4	4.5	3.4	4.5
หุ่นจำลอง	-	-	3.4	2.2	2.2	<u>12.4</u>	2.2	1.1	1.1
ภาพพลิก	-	2.2	3.4	<u>11.2</u>	7.9	10.1	<u>13.5</u>	6.7	1.1
สมุดภาพ	1.1	3.4	18.0	7.9	<u>14.6</u>	13.5	5.6	13.5	4.5
รูปภาพ	3.4	<u>30.3</u>	12.4	9.0	10.1	6.7	4.5	1.1	12.4
บัตรคำ	<u>51.7</u>	10.1	4.5	9.0	2.0	4.5	3.4	1.1	1.1
แผ่นสถิติ	-	2.2	1.1	3.4	2.2	3.4	2.2	6.7	4.5
แผ่นภูมิ	9.0	5.6	4.5	7.9	9.0	6.7	7.9	<u>7.9</u>	7.9
แผนที่	-	-	2.2	3.4	1.1	1.1	1.1	3.4	<u>6.7</u>

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าสื่อการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนมีประสบการณ์ในการผลิตมากที่สุดโดยเรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ ในลำดับที่ 1 บัตรคำ คิดเป็นร้อยละ 51.7 ในลำดับที่ 2 รูปภาพ คิดเป็นร้อยละ 30.3 ในลำดับที่ 3 ภาพการ์ตูน คิดเป็นร้อยละ 21.3

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสที่ควรจะใช้สื่อการสอน โดยเรียงลำดับความสำคัญ

โอกาสที่ควรใช้สื่อการสอน	ลำดับที่					
	1	2	3	4	5	6
ร้อยละ						
เหมาะสมกับเนื้อหา วัตถุประสงค์						
การเรียนการสอนและมีสื่อที่นั้นอยู่แล้ว	51.7	28.1	10.1	3.4	3.4	1.1
จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น	38.2	49.4	5.6	1.1	-	2.2
สร้างบรรยากาศในห้องเรียน	7.9	15.7	65.2	7.9	2.2	-
อาจารย์นิเทศก์มาดูการสอน	-	1.1	-	7.9	16.9	37.1
ระบุไว้ในแผนการสอน	2.2	3.4	12.4	28.1	21.3	5.6
มีนักเรียนกลุ่มใหญ่	-	2.2	4.5	28.1	22.5	13.5

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีความคิดเห็นว่โอกาสที่ควรจะใช้สื่อการสอนมากที่สุดโดยเรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ ในลำดับที่ 1 เมื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหา วัตถุประสงค์การเรียนการสอนและมีสื่อการสอนนั้นอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 51.7 ในลำดับที่ 2 ใช้ในโอกาสที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 49.4 ในลำดับที่ 3 ใช้สร้างบรรยากาศในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.2

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในลักษณะต่าง ๆ
โดยเรียงลำดับความสำคัญ

ลักษณะการใช้สื่อการสอน	ลำดับที่						
	1	2	3	4	5	6	7
	ร้อยละ						
ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	<u>55.1</u>	28.1	14.6	1.1	-	-	-
อธิบายเนื้อหาบทเรียน	15.7	<u>50.6</u>	23.6	4.5	-	1.1	1.1
นำเข้าสู่บทเรียน	25.8	16.9	<u>44.9</u>	3.4	3.4	-	-
ทบทวนบทเรียน	2.2	2.2	1.1	<u>42.7</u>	14.6	13.5	7.9
เสริมบทเรียน	-	2.2	5.6	16.9	<u>41.6</u>	11.2	11.2
การฝึกปฏิบัติ	1.1	-	3.4	16.9	20.2	<u>33.7</u>	11.2
สรุปบทเรียน	-	-	4.5	7.9	9.0	21.3	<u>44.9</u>

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีความคิดเห็นว่าจะใช้สื่อการสอนในลักษณะต่อไปมากที่สุด โดยเรียงลำดับความสำคัญ ในลำดับที่ 1 ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 55.1 ในลำดับที่ 2 ใช้อธิบายเนื้อหาบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.6 ในลำดับที่ 3 นำเข้าสู่บทเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.9

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้และประสบการณ์ด้าน
สื่อการสอน

ความรู้และประสบการณ์	$\bar{X}$	S.D.
ประโยชน์และความจำเป็นของสื่อการสอน	4.652	0.524
การเลือกสื่อการสอนประกอบการสอน	3.180	0.820
การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิต	3.258	0.762
การผลิตสื่อการสอน	3.124	0.671
การใช้สื่อการสอน	3.157	0.601

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสื่อการสอนมีประโยชน์และจำเป็นต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.652$, S.D. = 0.524) มีประสบการณ์ในการเลือกสื่อการสอนเพื่อใช้ประกอบการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.180$, S.D. = 0.820) ได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.258$, S.D. = 0.762) และมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.124$, S.D. = 0.671 และ $\bar{X} = 3.157$, S.D. = 0.601 ตามลำดับ)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสบการณ์การใช้สื่อการสอน
ประเภทวัสดุ

รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
เอกสาร ตำรา แบบเรียน	3.830	1.053
บทเรียนโปรแกรม	1.989	0.877
แผ่นป้ายผ้าสาส์	2.511	1.061
แผ่นป้ายนิเทศ	3.292	1.014
กระดานดำ	3.079	0.991
ภาพการ์ตูน	3.652	1.169
ชุดการสอน	2.159	1.038
หุ่นจำลอง	2.253	0.979
ภาพพลิก	2.494	1.022
สมุดภาพ	3.102	1.062
ของจริง	3.409	0.930
บัตรคำ	4.318	1.150
รูปภาพ	3.910	1.083
แผ่นสถิติ	1.942	0.925
แผ่นภูมิ	2.816	1.147
แผนที่	2.174	0.948

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีประสบการณ์การใช้ บัตรคำ ($\bar{X} = 4.318$, S.D. = 1.150) รูปภาพ ($\bar{X} = 3.910$, S.D. = 1.083) เอกสาร ตำรา แบบเรียน ($\bar{X} = 3.830$, S.D. = 1.053) และภาพการ์ตูน ($\bar{X} = 3.652$, S.D. = 1.169)ในระดับมาก ใช้ของจริง ($\bar{X} = 3.409$,

S.D. = 0.930) แผ่นป้ายนิเทศ ($\bar{X}$ = 3.292, S.D. = 1.014) สมุดภาพ ($\bar{X}$ = 3.102, S.D. = 1.062) กระดานดำ ($\bar{X}$ = 3.079, S.D. = 0.991) แผนภูมิ ($\bar{X}$ = 2.816, S.D. = 1.147) และแผ่นป้ายผ้าสาธิต ($\bar{X}$ = 2.511, S.D. = 1.061) ในระดับปานกลาง และใช้ภาพพลิก ($\bar{X}$ = 2.494, S.D. = 1.022) หุ่นจำลอง ($\bar{X}$ = 2.253, S.D. = 0.979) แผนที่ ($\bar{X}$ = 2.174, S.D. = 0.948) ชุดการสอน ($\bar{X}$ = 2.159, S.D. = 1.038) บทเรียนโปรแกรม ($\bar{X}$ = 1.989, S.D. = 0.877) และแผนสถิติ ($\bar{X}$ = 1.942, S.D. = 0.925) ในระดับน้อย

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสพการณ์การใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิค วิธีการ

รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
เกมและสถานการณ์จำลอง	3.562	1.224
การศึกษานอกสถานที่	1.943	0.963
การแสดงละคร	2.523	1.028
บทบาทสมมติ	2.830	1.008
นิทรรศการ	2.356	0.940
การสาธิต	3.213	0.994

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีประสพการณ์การใช้เกมและสถานการณ์จำลอง ($\bar{X}$ = 3.562, S.D. = 1.224) ในระดับมาก ใช้การสาธิต ($\bar{X}$ = 3.213, S.D. = 0.994) บทบาทสมมติ ($\bar{X}$ = 2.830, S.D. = 1.008) และการแสดงละคร ($\bar{X}$ = 2.523, S.D. = 1.028) ในระดับปานกลาง ส่วนนิทรรศการ ($\bar{X}$ = 2.356, S.D. = 0.940) และการศึกษานอกสถานที่ ($\bar{X}$ = 1.943, S.D. = 0.963) นั้นใช้ในระดับน้อย

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสบการณ์การใช้สื่อการสอน
ประเภทอุปกรณ์ เครื่องมือ

รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	2.955	1.397
เครื่องฉายภาพทึบแสง	1.558	0.791
วิทยุกระจายเสียง	1.839	1.098
เทปบันทึกเสียง	2.632	1.249
คอมพิวเตอร์	1.655	1.076
ฟิล์มสตริป	1.465	0.681
ภาพยนตร์	1.414	0.691
แผ่นเสียง	1.552	0.859
วีดิทัศน์	1.966	1.055
สไลด์	2.057	1.071

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีประสบการณ์การใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ($\bar{X} = 2.955$, S.D. = 1.397) และเทปบันทึกเสียง ($\bar{X} = 2.632$, S.D. = 1.249) ในระดับปานกลาง ใช้สไลด์ ($\bar{X} = 2.057$, S.D. = 1.071) วีดิทัศน์ ($\bar{X} = 1.966$, S.D. = 1.055) วิทยุกระจายเสียง ($\bar{X} = 1.839$, S.D. = 1.098) คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 1.655$, S.D. = 1.076) และเครื่องฉายภาพทึบแสง ($\bar{X} = 1.558$, S.D. = 0.791) ในระดับน้อย ส่วนแผ่นเสียง ($\bar{X} = 1.552$, S.D. = 0.859) ฟิล์มสตริป ($\bar{X} = 1.465$, S.D. = 0.681) และภาพยนตร์ ($\bar{X} = 1.414$, S.D. = 0.691) ใช้ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การผลิตและการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในระหว่างฝึกสอน

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการผลิตและจัดหาสื่อการสอน
ในระหว่างฝึกสอน

การผลิตและจัดหา	$\bar{X}$	S.D.
ร่วมผลิตและจัดหาระหว่างเพื่อนนักศึกษา	2.629	0.981
ทำการผลิต	3.494	0.893

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่าในระหว่างที่ทำการฝึกสอนนั้นนักศึกษาฝึกสอนมีโอกา
สผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.494$, S.D. = 0.893) ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่ฝึกสอน
ในโรงเรียนเดียวกันมีโอกาผลิตและจัดหาสื่อการสอนร่วมกัน ($\bar{X} = 2.629$,
S.D. = 0.981) ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการผลิตสื่อการสอน
ในระหว่างฝึกสอน

ปัญหาการผลิต	$\bar{X}$	S.D.
ขาดทักษะในการผลิต	2.955	1.097
ขาดวัสดุอุปกรณ์	3.236	1.187
ขาดสื่อต้นแบบ	3.236	1.118
ไม่มีเวลาผลิต	3.461	1.216
ขาดผู้แนะนำ	3.191	1.086

จากตารางที่ 16 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีปัญหาการผลิตสื่อการสอนในด้าน
ไม่มีเวลาผลิต ($\bar{X} = 3.461$, S.D. = 1.216) ขาดสื่อต้นแบบ ($\bar{X} = 3.236$,
S.D. = 1.118) ขาดวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.236$, S.D. = 1.187) ขาดผู้แนะนำ
($\bar{X} = 3.191$, S.D. = 1.086) และขาดทักษะในการผลิต ($\bar{X} = 2.955$,
S.D. = 1.097) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ
ในระหว่างฝึกสอน

รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
เอกสาร ตำรา แบบเรียน	4.258	0.924
บทเรียนโปรแกรม	2.034	1.016
แผ่นป้ายผ้าสาธิต	1.494	0.814
แผ่นป้ายนิเทศ	2.618	1.092
กระดานดำ	3.966	1.038
ภาพการ์ตูน	2.955	1.313
ชุดการสอน	2.056	1.070
หุ่นจำลอง	2.146	1.202
สมุดภาพ	2.404	1.194
ภาพพลิก	2.157	1.260
ของจริง	3.798	0.907
รูปภาพ	4.191	0.940
บัตรคำ	4.213	1.283
แผนสถิติ	2.135	1.110
แผนภูมิ	4.056	0.946
แผนที่	2.202	1.057

จากตารางที่ 17 จะเห็นว่าการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของนักศึกษาฝึกสอน
ในระหว่างฝึกสอนนั้น มีการใช้ เอกสาร ตำรา แบบเรียน ($\bar{X} = 4.258$,
S.D. = 0.924) บัตรคำ ($\bar{X} = 4.213$, S.D. = 1.283) รูปภาพ ($\bar{X} = 4.191$,
S.D. = 0.940) แผนภูมิ ($\bar{X} = 4.056$, S.D. = 0.946) กระดานดำ

($\bar{X} = 3.966$, S.D. = 1.038) และของจริง ($\bar{X} = 3.798$, S.D. = 0.907) ในระดับมาก ใช้ภาพการ์ตูน ($\bar{X} = 2.955$, S.D. = 1.313) และแผ่นป้ายนิเทศ ($\bar{X} = 2.618$, S.D. = 1.092) ในระดับปานกลาง ใช้สมุดภาพ ($\bar{X} = 2.404$, S.D. = 1.194) แผนที่ ($\bar{X} = 2.202$, S.D. = 1.057) ภาพพลิก ($\bar{X} = 2.157$, S.D. = 1.260) หุ่นจำลอง ($\bar{X} = 2.146$, S.D. = 1.202) แผนสถิติ ($\bar{X} = 2.135$, S.D. = 1.110) ชุดการสอน ($\bar{X} = 2.056$, S.D. = 1.070) บทเรียนโปรแกรม ($\bar{X} = 2.034$, S.D. = 1.016) ในระดับน้อย และใช้แผ่นป้ายผ้าสาธิต ($\bar{X} = 1.494$, S.D. = 0.814) ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิค
วิธีการ ในระหว่างฝึกสอน

รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
การสาธิต	3.584	0.939
นิทรรศการ	1.809	0.864
บทบาทสมมติ	3.135	0.979
การแสดงละคร	2.506	1.078
การศึกษานอกสถานที่	1.663	0.852
เกมและสถานการณ์จำลอง	3.910	1.154

จากตารางที่ 18 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการในระดับมาก ได้แก่ เกมและสถานการณ์จำลอง ($\bar{X} = 3.910$, S.D. = 1.154) การสาธิต ($\bar{X} = 3.584$, S.D. = 0.939) ใช้ในระดับปานกลาง ได้แก่ บทบาทสมมติ ($\bar{X} = 3.135$, S.D. = 0.979) การแสดงละคร ($\bar{X} = 2.506$, S.D. = 1.078) และใช้ในระดับน้อย ได้แก่ นิทรรศการ ($\bar{X} = 1.809$, S.D. = 0.864) การศึกษานอกสถานที่ ($\bar{X} = 1.663$, S.D. = 0.852)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์
เครื่องมือ ในระหว่างฝึกสอน

รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
สไลด์	1.056	0.276
วีดิทัศน์	1.528	0.880
ฟิล์มสตริป	1.011	0.106
ภาพยนตร์	1.045	0.257
แผ่นเสียง	1.069	0.667
คอมพิวเตอร์	1.191	0.705
เทปบันทึกเสียง	2.472	1.216
วิทยุกระจายเสียง	1.528	1.067
เครื่องฉายภาพทึบแสง	1.011	0.106
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	1.056	0.232

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่าสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ เครื่องมือ นักศึกษาฝึกสอน
ใช้ เทปบันทึกเสียง ($\bar{X} = 2.472$, S.D. = 1.216) วิทยุกระจายเสียง ($\bar{X} = 1.528$,
S.D. = 1.067) วีดิทัศน์ ($\bar{X} = 1.528$, S.D. = 0.880) ในระดับน้อย และใช้
คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 1.191$, S.D. = 0.705) แผ่นเสียง ($\bar{X} = 1.069$,
S.D. = 0.667) สไลด์ ($\bar{X} = 1.056$, S.D. = 0.276) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
($\bar{X} = 1.056$, S.D. = 0.232) ภาพยนตร์ ($\bar{X} = 1.045$, S.D. = 0.257)
ฟิล์มสตริป ($\bar{X} = 1.011$, S.D. = 0.106) เครื่องฉายภาพทึบแสง ($\bar{X} = 1.011$,
S.D. = 0.106) ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นในเรื่องการใช้
สื่อการสอน ในระหว่างฝึกสอน

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.
ใช้สื่อการสอนประกอบการสอน	4.157	0.721
นักเรียนให้ความสนใจเมื่อใช้สื่อการสอน	4.292	0.607
สื่อการสอนช่วยสนับสนุนให้การฝึกสอนสำเร็จ	4.371	0.713
ความเข้าใจในเนื้อหา มีผลต่อการเลือก ใช้สื่อการสอน	4.674	0.560

จากตารางที่ 20 จะเห็นว่าความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับการใช้
สื่อการสอนในระหว่างฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่เห็นว่า สื่อการสอนช่วยสนับสนุนให้
การฝึกสอนสำเร็จในระดับมาก ($\bar{X} = 4.371$, S.D. = 0.713) ความเข้าใจในเนื้อหา
มีผลต่อการเลือกใช้สื่อการสอน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.674$, S.D. = 0.560)
ใช้สื่อการสอนประกอบการสอน ($\bar{X} = 4.157$, S.D. = 0.721) และนักเรียนให้ความสนใจ
เมื่อใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 4.292$, S.D. = 0.607) ในระดับมาก

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้สื่อการสอน ในระหว่าง
ฝึกสอน

การใช้สื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
วางแผนและเตรียมการใช้สื่อการสอน	3.933	0.850
ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.393	0.668
นำเข้าสู่บทเรียน	4.393	0.806
เสริมบทเรียน	3.326	1.095
สรุปบทเรียน	3.315	1.104
ฝึกปฏิบัติ	3.876	0.864

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่าลักษณะการใช้สื่อการสอน นักศึกษาฝึกสอนใช้ประกอบ
กิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.393$, S.D. = 0.668) นำเข้าสู่บทเรียน
($\bar{X} = 4.393$, S.D. = 0.806) มีการวางแผนและเตรียมการใช้สื่อการสอน
($\bar{X} = 3.933$, S.D. = 0.850) และฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.876$, S.D. = 0.864)
ในระดับมาก ใช้เสริมบทเรียน ($\bar{X} = 3.326$, S.D. = 1.095) และสรุปบทเรียน
($\bar{X} = 3.315$, S.D. = 1.104) ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแหล่งที่มาของสื่อการสอนที่ใช้ในระหว่างฝึกสอน

แหล่งที่มา	$\bar{X}$	S.D.
ผลิตขึ้นเอง	4.730	0.517
ให้นักเรียนช่วยจัดหา	2.157	0.940
ซื้อสื่อการสอนสำเร็จรูป	1.719	0.953
ยืมหรือขอจากแหล่งต่าง ๆ	2.438	0.976
โรงเรียนฝึกสอนมีสื่อให้บริการ	2.494	1.035

จากตารางที่ 22 จะเห็นว่าสื่อการสอนที่นักศึกษาฝึกสอนนำมาใช้ประกอบการสอน ได้มาจากการที่นักศึกษาฝึกสอนผลิตขึ้นเองในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.730$, S.D. = 0.517) โรงเรียนฝึกสอนมีสื่อการสอนให้บริการ ($\bar{X} = 2.494$, S.D. = 1.035) ยืมหรือขอจากแหล่งต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.438$, S.D. = 0.976) ให้นักเรียนช่วยจัดหา ($\bar{X} = 2.157$, S.D. = 0.940) และซื้อสื่อการสอนสำเร็จรูป ($\bar{X} = 1.719$, S.D. = 0.953) ในระดับน้อย

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการใช้สื่อการสอน ในระหว่างฝึกสอน

ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.
ขาดทักษะ	2.551	0.942
ขาดผู้แนะนำ	3.034	1.092
ไม่มีแหล่งให้ยืมสื่อการสอน	3.213	1.292
ไม่สามารถใช้แทรกบทเรียนได้	2.000	0.839
เวลาและเนื้อหาไม่เอื้ออำนวย	2.944	0.993
ไม่สามารถเลือกใช้ได้ตรง		
ความต้องการ	2.573	1.075
สภาพแวดล้อมทางการเรียน		
ไม่เอื้ออำนวย	2.697	1.038

จากตารางที่ 23 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้สื่อการสอนในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่มีแหล่งให้ยืมสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.213$, S.D. = 1.292) ขาดผู้ให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 3.034$, S.D. = 1.092) เวลาและเนื้อหาไม่เอื้ออำนวย ($\bar{X} = 2.944$, S.D. = 0.993) สภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่เอื้ออำนวย ($\bar{X} = 2.697$, S.D. = 1.038) ไม่สามารถเลือกใช้ได้ตรงกับความต้องการ ($\bar{X} = 2.573$, S.D. = 1.075) และขาดทักษะในการใช้ ($\bar{X} = 2.551$, S.D. = 0.942) ส่วนที่มีปัญหในระดับน้อยได้แก่ ไม่สามารถใช้แทรกบทเรียนได้ ($\bar{X} = 2.000$, S.D. = 0.839)

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ให้คำแนะนำในด้านสื่อการสอน
ในระหว่างฝึกสอน

ผู้ให้คำแนะนำ	$\bar{X}$	S.D.
การผลิตสื่อการสอน		
อาจารย์นิเทศก์	3.202	1.024
อาจารย์พี่เลี้ยง	2.843	1.086
การใช้สื่อการสอน		
อาจารย์นิเทศก์	3.247	1.037
อาจารย์พี่เลี้ยง	2.798	1.099

จากตารางที่ 24 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนให้ความเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ให้คำแนะนำด้านการผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.202$, S.D. = 1.024) และการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 3.247$, S.D. = 1.037) ในระดับปานกลาง อาจารย์พี่เลี้ยงให้คำแนะนำด้านการผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 2.843$, S.D. = 1.086) และการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 2.798$, S.D. = 1.099) ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ด้านการผลิตสื่อการสอน
ที่ได้รับเพิ่มเติม ในระหว่างฝึกสอน

แหล่งความรู้	$\bar{X}$	S.D.
นักศึกษารุ่นพี่	2.382	1.153
เพื่อนนักศึกษา	3.584	0.998
อาจารย์นิเทศก์	3.135	0.979
อาจารย์พี่เลี้ยง	2.775	1.042
นักศึกษาระดับปริญญาโท	1.506	0.841
เอกสาร ตำราต่าง ๆ	3.854	0.924
ครูในโรงเรียนฝึกสอน	2.461	1.108
อาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์	2.820	1.163

จากตารางที่ 25 จะเห็นว่าในระหว่างที่ทำการฝึกสอนนักศึกษาฝึกสอน ได้รับ
ความรู้ด้านการผลิตสื่อการสอนจากการค้นคว้าในเอกสาร ตำราต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.854$,
S.D. = 0.942) และเพื่อนนักศึกษา ($\bar{X} = 3.584$, S.D. = 0.998) ในระดับมาก
จากคำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 3.135$, S.D. = 0.979) อาจารย์ในคณะ
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ($\bar{X} = 2.820$, S.D. = 1.163) และอาจารย์พี่เลี้ยง
($\bar{X} = 2.775$, S.D. = 1.042) ในระดับปานกลาง และจากครูในโรงเรียนฝึกสอน
($\bar{X} = 2.461$, S.D. = 1.108) นักศึกษารุ่นพี่ ($\bar{X} = 2.382$, S.D. = 1.153)
นักศึกษาระดับปริญญาโท ($\bar{X} = 1.506$, S.D. = 0.841) ในระดับน้อย

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ด้านการใช้สื่อการสอนที่ได้รับเพิ่มเติม ในระหว่างฝึกสอน

แหล่งความรู้	$\bar{X}$	S.D.
นักศึกษารุ่นพี่	2.045	1.076
เพื่อนนักศึกษา	3.640	0.980
อาจารย์นิเทศก์	3.022	0.988
อาจารย์พี่เลี้ยง	2.820	1.072
นักศึกษابริญญาท	1.427	0.796
เอกสาร ตำราต่าง ๆ	3.820	0.948
ครูในโรงเรียนฝึกสอน	2.382	1.071
อาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์	2.618	1.211

จากตารางที่ 26 จะเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนได้รับความรู้ด้านการใช้สื่อการสอนเพิ่มเติม จากการค้นคว้าเอกสาร ตำราต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.820$, S.D. = 0.948) และเพื่อนนักศึกษา ($\bar{X} = 3.640$, S.D. = 0.980) ในระดับมาก จากอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 3.022$, S.D. = 0.988) อาจารย์พี่เลี้ยง ($\bar{X} = 2.820$, S.D. = 1.072) และอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ($\bar{X} = 2.618$, S.D. = 1.211) ในระดับปานกลาง จากครูในโรงเรียนฝึกสอน ($\bar{X} = 2.382$, S.D. = 1.071) และนักศึกษารุ่นพี่ ($\bar{X} = 2.045$, S.D. = 1.076) ในระดับน้อย และจากนักศึกษาระดับปริญญาโท ($\bar{X} = 1.427$, S.D. = 0.796) ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 27 ลำดับที่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการใช้สื่อการสอน
ของนักศึกษาฝึกสอน ในระหว่างฝึกสอน

ลำดับที่	รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
1	เอกสาร ตำราเรียน	4.258	0.924
2	บัตรคำ, แถบประโยค	4.213	1.283
3	รูปภาพ	4.191	0.940
4	แผนภูมิ	4.056	0.946
5	กระดานดำ	3.966	1.038
6	เกมและสถานการณ์จำลอง	3.910	1.154
7	ของจริง	3.798	0.907
8	การสาธิต	3.584	0.939
9	บทบาทสมมติ	3.135	0.979
10	ภาพการ์ตูน	2.955	1.313
11	แผ่นป้ายนิเทศ	2.618	1.092
12	การแสดงละคร	2.506	1.078
13	เทปบันทึกเสียง	2.472	1.216
14	สมุดภาพ	2.404	1.194
15	แผนที่	2.202	1.057
16	ภาพพลิก	2.157	1.260
17	หุ่นจำลอง	2.146	1.202
18	แผนสถิติ	2.135	1.110
19	ชุดการสอน	2.056	1.070
20	บทเรียนโปรแกรม	2.034	1.016
21	นิทรรศการ	1.809	0.864

ตารางที่ 27 ลำดับที่และค่าเฉลี่ยระดับการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน ในระหว่างฝึกสอน (ต่อ)

ลำดับที่	รายการสื่อการสอน	$\bar{X}$	S.D.
22	การศึกษานอกสถานที่	1.663	0.852
23	วีดิทัศน์	1.528	0.880
24	วิทยุกระจายเสียง	1.528	1.067
25	แผ่นป้ายผ้าสาธิต	1.494	0.814
26	คอมพิวเตอร์	1.191	0.705
27	แผ่นเสียง	1.169	0.667
28	สไลด์	1.056	0.276
29	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	1.056	0.232
30	ภาพยนตร์	1.045	0.257
31	ฟิล์มสตริป	1.011	0.106
32	เครื่องฉายภาพทึบแสง	1.011	0.106

จากตารางที่ 27 จะเห็นว่าการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน ที่มีค่าเฉลี่ยมากจะเป็นสื่อการสอนประเภทวัสดุ ซึ่งลำดับที่ 1 ได้แก่ เอกสาร ตำราเรียน ($\bar{X} = 4.258$, S.D. = 0.924) ลำดับที่ 2 ได้แก่ บัตรคำซึ่งรวมแถบประโยคด้วย ($\bar{X} = 4.213$, S.D. = 1.283) ลำดับที่ 3 ได้แก่ รูปภาพ ($\bar{X} = 4.191$, S.D. = 0.940) ลำดับที่ 4 แผ่นภูมิ ($\bar{X} = 4.056$, S.D. = 0.946) และลำดับที่ 5 กระดานดำ ($\bar{X} = 3.966$, S.D. = 1.038) ส่วนสื่อการสอนประเภทเทคนิค วิธีการที่มีการใช้มากที่สุดได้แก่ เกมและสถานการณ์จำลอง ($\bar{X} = 3.910$, S.D. = 1.154) รองลงมาได้แก่ การสาธิต ($\bar{X} = 3.584$, S.D. = 0.939) ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 6 และ 8 ของการใช้สื่อการสอนทั้งหมด และที่มีการใช้น้อยที่สุดได้แก่ สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ เครื่องมือ

4.3.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทางด้านสื่อการสอน

รวบรวมจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์

1. ความคิดเห็น

นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณรู้ทางด้านสื่อการสอนที่ได้รับในระดับปริญญาตรีนี้ ยังไม่เพียงพอ เพราะยังไม่สามารถผลิตและใช้สื่อการสอนได้ตรงกับความต้องการและมีนักศึกษาส่วนน้อยเห็นว่า มีความรู้เพียงพอแล้วแต่ยังขาดทักษะในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน นอกจากมีปัญหारेื่องขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดทักษะ ขาดสื่อต้นแบบและไม่มีเวลาแล้ว ยังขาดแหล่งที่จะไปหาความรู้เพิ่มเติมและขาดกำลังใจในการฝึกสอน

นักศึกษาฝึกสอนส่วนมากไม่มีความชำนาญในการใช้สื่อการสอน ทำให้สอนเกินเวลาที่กำหนด และไม่มีความสามารถในการนำสื่อที่เคยใช้แล้วมาประยุกต์ใช้อีก

2. ข้อเสนอแนะ

คณะศึกษาศาสตร์หรือภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้ใช้สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการผลิตสื่อการสอนหรือให้ยืม และฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอนในวันหยุดราชการ

ควรมีการจัดนิทรรศการและการฝึกอบรมทางด้านสื่อการสอนเป็นประจำ โดยเน้นการฝึกทักษะ และร่วมกันผลิตสื่อการสอนเก็บไว้เป็นส่วนกลางซึ่งสามารถยืมไปใช้ในการฝึกสอนได้

ควรจัดทำคู่มือการผลิตและการใช้สื่อการสอนแบบง่าย ๆ ราคาถูก ทุนทานและมีคุณภาพ รวมทั้งการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์ เครื่องมือ

ควรเพิ่มเนื้อหาเรื่องการนำสื่อการสอนมาประยุกต์ใช้ในหลาย ๆ รูปแบบ ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต และตัดเนื้อหาบางส่วนที่ไม่สามารถใช้นิยมนำมาใช้ในการเรียนการสอนปัจจุบัน

และส่วนใหญต้องการคำแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนประกอบ สื่อการสอนที่ควรผลิตและใช้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เทคนิคการสอน เทคนิคการคุมชั้นเรียนและกำลังใจในการฝึกสอน